

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2025-0000151636

Datum
10 februari 2025

Opgesteld door
 [Redacted]
 [Redacted]

Samengewerkt met

Bijlage(n)
2

Aan
Van

Minister van BZK
D&B/PAW

nota

Aanbieding onderzoeksrapport dalend aantal sollicitanten voor het burgemeestersambt

Aanleiding

- Oplevering van het onderzoek naar het dalende aantal sollicitanten voor burgemeestersvacatures.
- **Deadline: 27 maart** (zes weken na ontvangst rapport, 13 februari).
 - o **NB:** uiterlijke voorkeursdatum voor akkoord is **15 maart**. Dit maakt het mogelijk het rapport op de Dag van het Bestuur op 17 maart aandacht te geven.

Geadviseerd besluit

- Het rapport aan te bieden aan de Voorzitter van de Tweede Kamer met de aankondiging dat vóór de zomer een inhoudelijk standpunt zal worden verzonden. Op deze manier kan het rapport in een brede context worden geplaatst over 'een waardevol ambt' (over alle decentrale politieke ambten);
- De bijgevoegde brief daartoe te ondertekenen.
- In gesprek te treden met de Kring van commissarissen van de Koning (cnvdK) en het NGB over het rapport en de aanbevelingen.

Kern

- Eind 2023 bleek na analyse van eigen cijfers dat het gemiddelde aantal sollicitanten voor burgemeestersplekken sinds 2016 structureel is gedaald van 30 (2016) naar 18,4 (2023). Dit gaf aanleiding om onderzoek naar de oorzaken van deze daling te laten uitvoeren.
- De onderzoekers hebben het fenomeen breed onderzocht, wat een genuanceerd beeld heeft opgeleverd. Enkele belangrijke conclusies:
 - o Over een langere periode bezien is het aantal sollicitanten in 2024 niet uitzonderlijk laag, maar is het aantal in 2016 wel uitzonderlijk hoog; in 2024 is het aantal hoger dan in de jaren 2000;
 - o Krapte op de arbeidsmarkt is de belangrijkste verklaring voor de daling van de afgelopen jaren;
 - o Er is geen zichtbaar verband tussen groeiende veiligheidsrisico's en de daling van het aantal sollicitanten. Wel wordt geconstateerd dat deze factor voor vrouwen de ambitie om burgemeester te worden verminderd, terwijl voor mannen tegengesteld verband lijkt te bestaan;
 - o Herindelingen drukken het aantal sollicitanten, omdat gemeenten daardoor groter worden en herindelingsgemeenten vanwege de nieuwe (politiek-bestuurlijke) samenstelling ingewikkelder kunnen zijn.

- De aanbevelingen richten zich met name op de manier van werven (oog voor diversiteit, buiten politieke partijen, actieve werving) en herziening van de arbeidsvoorwaarden in het licht van een krappe arbeidsmarkt.
- Op basis van dit onderzoek adviseren we u om het gesprek met de Kring van cnvdK en het NGB hierover te voeren. Het onderzoek staat geagendeerd voor het volgende overleg met de Kring.

Onze referentie
2025-0000151636

Datum
10 februari 2025

Toelichting

- Gedurende 2024 is het onderwerp meerdere keren in de media verschenen. Het beeld was dat toenemende bedreigingen aan het adres van de burgemeester het aantal sollicitanten drukte (77% van de burgemeesters is ook al eens bedreigd). BZK heeft in haar reactie consequent verwezen naar het lopende onderzoek, dat deze hypothese nu dus nuanceert. Wel staat buiten kijf dat de veiligheid van burgemeesters en andere politieke ambtsdragers nadrukkelijk een aandachtspunt is en blijft voor het ministerie van BZK. Het programma Weerbaar Bestuur richt zich hierop.
- Op 1 februari 2024 is in het kader het toegankelijker maken van het ambt van het burgemeestersvacaturedashboard gelanceerd. Deze heeft tot doel om het benoemingsproces te moderniseren, vacatures vindbaarder te maken en de pool van sollicitanten te vergroten en diverser te maken.

Uitvoering

- Hoewel een aantal belangrijke oorzaken van het dalende aantal sollicitanten afhankelijk zijn van externe factoren, zoals het aantal vacatures en de arbeidsmarkt, is er ook handelingsperspectief voor verschillende betrokken partijen. De komende tijd zal met partners zoals de Kring van cnvdK en het NGB worden gesproken over het rapport en wat dit betekent voor de sollicitatie- en selectieprocedure en de inzet van de verschillende partijen.
- Ook dit jaar streven we naar het starten van een groep geïnteresseerden voor het Oriëntatieprogramma. Dat is een mogelijkheid om te experimenteren met enkele aanbevelingen die toezien op werving.

Communicatie

- Zie het advies om het rapport aan te bieden en later een inhoudelijke reactie te zenden. Dit kan in een brief aan de Tweede Kamer over 'een waardevol ambt' over de aantrekkelijkheid van politieke ambten in het algemeen.
- Gezien de (sporadische) aandacht voor het onderwerp afgelopen jaar is het mogelijk dat de media u hierover zal benaderen. In afstemming met uw woordvoerders bereiden we een reactie voor in lijn met deze nota.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Brief: Aanbieding onderzoeksrapport dalend aantal sollicitanten voor het burgemeestersambt	Ter ondertekening en verzending aan Tweede Kamer
2	Rapport: 'Wie wil nog burgemeester worden?'	